

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿ
Ն Ա Խ Ա Գ Ա Հ

6, Vazgen Sargsyan str., 0010, Yerevan
Tel.: (37410) 583 841
Fax: (37410) 565 496

0010, Երևան, Վազգեն Սարգսյան, 6
Հեռ.՝ (37410) 583 841
Ֆաքս՝ (37410) 565 496

0010, Ереван, Вазгена Саркисяна, 6
Тел.: (37410) 583 841
Факс: (37410) 565 496

18.03.2021 N 08.1-03/000220-21
11.02.2021 Ձեր N ԱԺՀ.5/618-2021

Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովի

Նոր կորոնավիրուսի (COVID 19) տարածումը կանխելու, այդ վիրուսի դեմ պայքարի՝ համաճարակի հետեւանքները մեղմելու կամ վերացնելու ուղղությամբ Կառավարության և պարետատան իրականացրած միջոցառումների արդյունավետությունը, ինչպես նաև արտակարգ դրության ժամանակահատվածում մարդու իրավունքների և հիմնարար ազատությունների սահմանափակումների արդյունավետությունն ու իրավաչափությունն ուսումնասիրող **քննիչ հանձնաժողովի նախագահ պարոն Արկադի Խաչատրյանին**

Հարգելի պարոն Խաչատրյան

Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկը կորոնավիրուսային համավարակի բռնկումից ի վեր իրականացրել է տարբեր վերլուծություններ և հետազոտություններ համավարակից ածանցվող, բացառապես դրամավարկային և ֆինանսական կայունության քաղաքականությունների¹ համար առանցքային կարևորություն ներկայացնող հարցերի վերաբերյալ: Միևնույն ժամանակ, գործելով հասարակության առջև առավելագույն հաշվետվողականության և թափանցիկության սկզբունքների ներքո, Կենտրոնական բանկը իր հրապարակներում, այդ թվում՝ Դրամավարկային քաղաքականության ծրագրերում, Ֆինանսական կայունության հաշվետվություններում, ինչպես նաև ԿԲ մամլո հաղորդագրություններում և այլ պաշտոնական հաղորդումներում պարբերաբար ներկայացրել է այդ հետազոտությունների ու վերլուծությունների արդյունքները և դրանցից ածանցվող իր հիմնական քաղաքականությունների ապագա ուղղությունները: Հարկ է նշել նաև, որ Ձեր կողմից ներկայացված այլ մի շարք հարցադրումներին Կենտրոնական բանկը չի անդրադարձել իր վերլուծություններում, քանի որ չի բխում իր խնդիրներից ու մանդատից և, ուստի, հնարավոր չէ դրանց մասով տեղեկատվության տրամադրումը:

ՀՀ ԿԲ-ն աշխարհում առաջիններից էր, որ առողջապահության շուկը ներառեց Դրամավարկային քաղաքականության մոդելի մեջ՝ գնահատելով դրա ազդեցությունը տնտեսության վրա և դրա հիման վրա մշակելով քաղաքականության արձագանքը²: Դեռևս մարտ ամսին ՀՀ ԿԲ Խորհուրդն արձանագրեց, որ

¹ ՀՀ ԿԲ Մամուլի հաղորդագրություն 11.05.2020թ, ՀՀ ԿԲ Մամուլի հաղորդագրություն 25.12.2020թ

² Ներգիր 3, Դրամավարկային քաղաքականության ծրագիր, 1-ին եռամսյակ, 2020.

կորոնավիրուսային համավարակը միաժամանակ ազդում էր տնտեսությունում ինչպես պահանջարկի, այնպես էլ առաջարկի կրճատման վրա: Ընդ որում՝ արձանագրեց նաև, որ դրամավարկային քաղաքականության գործիքակազմը սահմանափակ էր տվյալ ճգնաժամի պայմաններում, քանի որ այն տնտեսական ակտիվության հնարավոր լրացուցիչ խթանմանը զուգահեռ կառաջացներ բացասական հետևանքներ առողջապահության տեսանկյունից³:

ԿԲ-ի կողմից կատարված մեկ այլ հետազոտություն ներկայացնում էր կորոնավիրուսային համավարակի տնտեսական հետևանքների առանձնահատկությունները, և արձանագրում, որ դրաներքո անհամաչափորեն մեծ չափով տուժում են ցածր արտադրողականություն ունեցող տնային տնտեսությունները, ինչպես նաև տնտեսության այն ճյուղերը, որտեղ միջանձնային շփումները սպառողների և աշխատակիցների միջև մեծ են, այսպես կոչված՝ տնտեսության սոցիալական հատվածները: ԿԲ-ում կառուցված տնտեսագիտական մոդելի շրջանակում փաստվում էր նաև, որ դրամավարկային քաղաքականությունը չեզոք ազդեցություն է ունենում սեկտորային եկամուտների ճեղքի մեղման վրա⁴:

Զուգահեռաբար ԿԲ վերլուծություններում արձանագրվում էր, որ ինչպես ամբողջ աշխարհում, այնպես էլ Հայաստանում, համավարակը ձևավորել էր տնտեսական մեծ անորոշություններ, ինչի արդյունքում սպառողները ավելացնում էին նախազգուշական խնայողությունները, իսկ ֆիրմաները հետաձգում էին իրենց ներդրումային ծրագրերը: Վերջինիս ներքո, գնահատվում էր, որ համավարակի հաղթահարման հետ կապված անորոշությունները իրենց ազդեցությունն էին ունենում միջնաժամկետ ներուժային տնտեսական աճի վրա⁵: Միևնույն ժամանակ, գնահատվում էր, որ նշված անորոշությունների ֆոնին տնտեսվարող սուբյեկտների՝ վերոնշյալ նախազգուշական վարքագիծը անդրադառնում էր նաև պահանջարկի թուլացման վրա⁶: Ուստի տվյալ իրավիճակում Կենտրոնական բանկը ամբողջական պահանջարկի խթանման նպատակով աստիճանաբար **իջեցրել էր իր հիմնական գործիքի՝ վերաֆինանսավորման տոկոսադրույքի մակարդակը ընդհանուր առմամբ 1.25 տ.կ.՝ նպաստելով մակրոկայունությանը և գնաճի աստիճանական զուգամիտմանը նպատակային ցուցանիշին**:

Համավարակի պայմաններում ֆինանսական համակարգն ապահովել է ֆինանսական ծառայությունների անընդհատությունը: Այնուամենայնիվ տնտեսական ակտիվության նվազման և առկա անորոշությունների պայմաններում ֆինանսական կազմակերպությունները դրսևորել են որոշակի զգուշություն՝ վարելով պահպանողական քաղաքականություն թե՛ ակտիվային, թե՛ պասիվային մասում:

Առևտրային բանկերի նախաձեռնությամբ առաջարկված վարկային արձակուրդները և վարկերի պայմանների վերանայումները հնարավորություն են տվել համավարակից առավելապես տուժած վարկառուներին վերաբաշխելու իրենց պարտքի սպասարկման բեռը՝ ապագա ակնկալվող եկամուտներին համարժեք:

Միևնույն ժամանակ, 2020 թվականի առաջին կիսամյակի ֆինանսական կայունության հաշվետվությունում⁷ (ինչպես նաև առաջիկայում հրապարակվելիք տարեկան ֆինանսական կայունության և ԿԲ տարեկան հաշվետվություններում) Կենտրոնական բանկը մանրամասն անդրադարձել է 2020 թվականի ընթացքում

Մոդելը առավել մանրամասն նկարագրված է հետևյալ աշխատությունում՝ Asoyan, A., Davtyan, V., Igityan, H., Kartashyan, H. and Manukyan, H. (2020). Modelling the Effects of a Health Shock on the Armenian Economy. Russian Journal of Money and Finance, 79(4), pp. 18–44

³ Ներգիր 3, Դրամավարկային քաղաքականության ծրագիր, 1-ին եռամսյակ, 2020

⁴ Ներգիր 1, Դրամավարկային քաղաքականության ծրագիր, 3-րդ եռամսյակ, 2020

⁵ Ներգիր 2, Դրամավարկային քաղաքականության ծրագիր, 3-րդ եռամսյակ, 2020

⁶ Ներգիր 2, Դրամավարկային քաղաքականության ծրագիր, 2-րդ եռամսյակ, 2020

⁷ Ֆինանսական կայունության հաշվետվություն, 2020թ. առաջին կիսամյակ

համավարակի ազդեցությանը վարկավորման և ավանդների ծավալների, կառուցվածքի, ֆինանսական կազմակերպությունների ֆինանսական արդյունքների, ռիսկերի վրա, ինչպես նաև այդ շրջանակներում Կենտրոնական բանկի իրականացրած ֆինանսական կայունության միջոցառումներին:

 Recoverable Signature

X

Հարգանքով՝ Signed by: GALSTYAN MARTIN 1405780029

Մարտին Գալստյան

Կատ.՝ Արմինե Յարալովա
Հեռ.՝ 010 592 641, armine.yaralova@cba.am